

ՀԱՐՑԱՁՐՈՅՑ

«ՊԱԼԱՏԱԿԱՆ ՅԵՂԱՇՐՋՈՒՄ ԿԱՐՈՂ Է ԼԻՆԵԼ ՄԻԱՅՆ ԴՐՍԻ ԱԶԱԿՑՈՒԹԵԱՄ»

ՍԻՐԱՆՈՑ ՊԱՊԵԱՆ

**Մեր զրուցակիցն է ՌԱՀՀԿ
փորձագիտ, քաղաքական վերլու-
ծաբան Էդգար Վարդանեանը
Երան օնում էին «հայրապէ»**

- Էդգար, զնուն ենք »խաղաղ« նախագահական ընտրութիւնների՝ հաշուի առնելով Գագիկ Շառուկեանի յայտարարութիւնը, որ չի առաջադրուի, բայց եւ չի սատարի որեւէ թեկնածուի:

-ինչպէս բազմիցս ասել եմ,
Հայաստանի նման երկրներում
ընտրութիւնների արդիւնքները ոչ
լեզիտիմ կառավարիչները միշտ
ջանում են որոշել «ընտրութիւն-
ներից» առաջ: «Ընտրութիւննե-
րի» ժամանակ նրանք ուղղակի
հետեւում են, որ շեղումներ
չլինեն: Դրա համար լուրջ ներկա-
նային, միջկլանացին կոնֆլիկտնե-
րը, հակասութիւնները, որոնք կան
օլիգարխիկ համակարգի ներսում,
պէտք է հանգուցալուծուեն մինչեւ
փորձալ ընտրութիւնները, հակա-
ռակ դէպքում «ընտրութիւնները»
կը դառնան անկանխատեսելի, ին-
չը որեւէ կերպ չի կարող ընդունելի
լինել ոչ լեզիտիմ կառավարիչնե-
րի համար, քանի որ նրանք ոչ թէ
ընտրութիւնների միջոցով են իշ-
խանական լծակներին հասնում,
այլ բոլորովին այլ, ստուերացին
գործընթացների արդիւնքում, իսկ
«ընտրութիւնները» նրանց պէտք
են ընդամենը ստուերացին գոր-
ծընթացներին քաղաքակիրթ տեսք
տալու համար: Կարելի է ենթադր-
ել, որ այսօր առաւել եւս օլի-
գարխացին անհրաժեշտ է, որ
մինչեւ ընտրութիւններն ամէն ինչ
յստակ լինի, քանզի քուէարկու-
թեան ժամանակ, կամ դրանից
յետոյ զգալի «շտկումներ» անելու
ռեսուրս նրանք կարծես թէ չունեն՝
նրանց անհրաժեշտ են լուրջ ֆի-
նանսական միջոցներ եւ արտաքին
քաղաքական պրոտեկցիա, որը խոս-
տացել է տրամադրել Արեւմուտ-
քը, եթէ ընտրութիւններն անցնեն
առանց լուրջ «շտկումների»:

-Արդեօք Ծառուկեանը չէ՞ր գիտակցում քաղաքականութեան մէջ իր ոչ կոմպետենտ լինելը:

-իսկ ի՞նչ է, մնացած օլի-
գարխները կոմպետե՞նտ են: Հա-
յաստանում դասական քաղաքակա-
նութիւն չկայ, որ խօսենք նորմալ
քաղաքականութեան մէջ կոմպե-
տենտ լինելու-չլինելու մասին: Օլիգարխները տիրապետում են
մէծ ռեսուրսների, եւ դա նշանա-
կում է, որ օլիգարխիկ քաղաքակա-
նութեան մէջ նրանք շատ կոմպե-
տենտ են, հակառակ դէպքում
ահռելի տնտեսա-քաղաքական ռե-
սուրսներ չին ունենաց: Պարզապէս, ժամանակ առ ժամանակ առաջա-
ցող լուրջ «ռազբորկաների» ար-
դիւնքում նոր վերաձեւումներ, վե-
րաբերանու մնեն են իհնու մ:

Իմիջիացլոց, ԲՀԿ-ի այս քայլ
լը եւս մէկ ցայտուն ապացոյցն է
այն թէզի, որ Հայաստանում դա-
սական առումով քաղաքական պայ-
քար, քաղաքականութիւն գոյու-
թիւն չունի իր բոլոր հետեւանքնե-
րով հանդերձ: Տեսէք, փորձալ
առումով երկրորդ տեղը զբաղեց-
նող եւ, իր ասելով, 500 հազար
ընտրազանգուած ունեցող, զլիսա-
ւոր քաղաքական նիւզմենքեր դար-
ձած ուժը յայտարարում է, որ
նախագահական ընտրութիւններին
որեւէ մասնակցութիւն չի ունենա-
լու: Ինչպէս է դա հնարաւոր: Եւ
դա այն բանից յետոց, երբ ԲՀԿ-

Քաղաքական վերլուծաբան էդգար Վարդանեան

ն հաւաստիացնում էր, որ ինքը
համար մէկ քաղաքական ուժն է
Հայաստանում։ Հիմա ի՞նչ, 500.
000 մարդու կամքով է չմասնակ-
ցելու որոշումը կայացուել։ Բայց
չէ որ յայտարարում էր, որ ողջ
հանրապետութիւնով մէկ ԲՀԿ-
ականներն ասում են, որ իրենց
թեկնածուն Գագիկ Ծառուկեանն է։
Մի պահ պատկերացնենք՝ Միաց-
եալ Նահանգներում, ամենք, Հան-
րապետական կուսակցութիւնը, կամ
ֆրանսիայում։ Սոցիալիստական
կուսակցութիւնը յայտարարեն, որ
իրենք նախազահական ընտրու-
թիւններին չեն մասնակցելու. դա
ֆանտաստիկայի ժանրից է։ Եթէ
այդ երկրներում ոեւէ մէկը, ինչ-
որ մի լրատուածիջոց կատակով
նման լուր յայտնի, ոչ մէկ լուրջ չի
ընդունի այն, բոլորը կը հասկա-
նան, որ դա կատակ է։ Իսկ մեզ մօտ
մարդիկ լսեցին ԲՀԿ-ի յայտարա-
րութեան մասին, եւ ոեւէ մէկը
չկասկածեց դրա իսկութեան վե-
րաբերեալ։

-Որենք քոչարեանը հնարա-
լու քաղաքականութիւն վերադար-
նայ, ի նկատի ունեմ հենց ինքն առա-
ջադրուի:

-Հիմք չունեմ կատեգորիկ կերպով բացառել իրադարձութիւնների նման զարգացումը, բայց պէտք է հասկանալ՝ ինչի՞ համար է նա մտնելու նման իրավիճակում «ընտրական գործընթացի» մէջ:

-Ասենք, որ իշխանութիւնն իրենց համար թանկ թան է:

-Այսինքն՝ ուզում էք ասել, որ
ինքը ոչ էլ ուզո՞ւմ է պայքարել
ընտրութիւնների ժամանակ նախա-
գահական աթոռի համար, ինքը,
ինչ է, չփափի՞՝, որ ընտրութիւննե-
րը չէզոքացուած են, իր ժամանակ
չէզոքացուած չէի՞ն ընտրութիւն-
ները: Բնականաբար, այսօր «ընտ-
րութիւնների» միջոցով նախագա-
հի աթոռը վերցնելու որեւէ շանս
նա չունի: Այլ բան, որ ասէք՝ ինքը
մտնում է ակտիւ քաղաքական
դաշտ, որպէսզի փորձ անի պալա-
տական յեղաշրջում անել: Բայց
այստեղ էլ հետեւեալ հարցն է
առաջ գալիս. առաջինը՝ ինչո՞ւ
դիմել նման ոխսկի, երբ ուսւա-
կան խոյոր ընկերութիւնում թոփ-

Ղամ լուշը լը-դպրութէ բնաւան իւղ
մենեջեր ես աշխատում եւ լաւ
ապրում: Եւ երկրորդ, արդեօք կայ
նման օպերացիա անելու համար
արտաքին քաղաքական աջակցու-
թիւն: Ես կարծում եմ, որ առանց
նման աջակցութեան մեր պայման-
ներում այդպիսի քայլեր անելը

ՖՐԱՆՍ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԿԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԵՎԵԵՑԵԱՆ ՎԵՐԱՆՏՐՈՒԵՑԱՒ

Դեկտեմբեր 16ին ֆրանսայի երեսփոխանական մասնակի ընտրութ-իւններու Բ. շրջանին, Փաթրիք Տէկէճեան հաստատեց Դեկտեմբեր 9ի առաջին շրջանին իր յաջողութիւնը (49,8%) եւ իր տարբերութիւնը Յունիսի սեղմ յաղթանակին (191 ձայնի տարբերութեամբ, որ ջնջուեցաւ, այս անգամ լայնօրէն պարտութեան մատնեց Արժատական կեդրոն շարժումի իր մրցակիցը] Ժիւլիէն Լանտֆրիտը ձայներու 60,04%-ով։ Այսպէսով, Տէկէճեան, Հօ-տը-Մէն նահանգի 13րդ ընտրաշրջանէն կը վերընտրուի երեափոխան։ Այս ընտրաշրջանին մէջ քուէարկողներու տոկոսը կազմած է միայն 36,05%. Նախագահական ընտրութ-իւններուն, Հուլիստ հոս ստագած

A portrait photograph of Bruno Gollnisch, a middle-aged man with dark, receding hair and glasses. He is wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a blue patterned tie. The background is blurred, suggesting an indoor event.

էր ձայներու 52,65%ը: (ՆՈՐ
ՑԱՌԱՋ)

THE NEW YORK TIMES ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԸ ՍՈՒՐԵԱՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՄԱՍԻՆ

Ամերիկան հեղինակաւոր The New York Times յօլուած մը հրապարկած է «Սուրբիոյ Պատերազմը հայերուն կրկին փախստական դարձուցած է» վերնագրով:

Խորհրդացին նախկին հանրապետութիւններէն մէկուն՝ Հայաստանի մէջ, վերջերս բացուած կիրկեան վարժարանէն ներս կը սորվին արաբերէն դասագիրքերով, որոնք պատճէնահանում են պատերազմական թէժ գօտիի վերածուած Սուրբիոյ բերուած գիրքերու միակ հաւաքածոյէն, կը գրէ թերթը:

Այնտեղ դպրոցական ծրագիրը սուրբիական է, ուստիցիներ ու աշակերները սուրբիացիներ, որոնք սակայն նախ էթնիկ հայեր են եւ Սուրբիոյ մէջ ընթացող քաղաքացիական պատերազմի հետեւանքով փախած են պատճական հայրենիք: Անոնց մէծ մասը երբեք հոն չէին եղած:

«Անոնք, որոնք այստեղ կու գան, անշուշտ կը ցանկան եւ վերադառնալ: Հայերէնը մեր լեզուն է, բայց մեր մշակոյթը սուրբիական է: Դժուար է այստեղ գալը», ըսած է կիլիկեան վարժարանի տնօրէն Նորա Փիլիպոսեանը, որ ամրան Հայէպէն երեւան տեղափոխուած է:

«Հայէպի մէջ երբ հայկական դրօշ կը տեսնէի, կը ցանկայի Հայաստան գալ: Այստեղ երբ Սուրբիոյ դրօշը կը տեսնեմ, ես պարզապէս տուն կ'ուզեմ երթալ», իր այս ապրումներով կիսուած է վարժարանի 11 ամեայ աշակերտուհի վանան:

Թերթը կը լիշեցնէ որ հայերու նախնիները մօտ 100 տարի առաջ փախած են ցեղասպանութե-

նէն եւ բարեյաջող բնակութիւն հաստատած Սուրբիոյ մէջ, վերածնուելով որպէս ազգային փոքրածանութիւններու բազմաթիւ խումբերէն մէկը, որոնք այնտեղ երկար ժամանակ գոյատեւած են համակեցութեամբ:

Սուրբիահայերու փախուստը ստիպած է սփյուռքին ուժեղ կախուածութեան մէջ գտնուող Հայաստանի բարձապահական բեռներ կ'ուղարկէ Սուրբիոյ մէջ գտնուող հայերուն՝ օգնելով անոնց մնալ ու գոյատեւել այնտեղ: Սակայն, միեւնոյն ժամանակ երկիրը կ'աջակցի բոլոր անոնց, որոնք ժամանակաւոր կամ մշտական բնակութեան համար Հայաստան եկած են: Անոնք արագացուած ձեւով տրամադրած են վիզաներ, կեցութեան եւ քաղաքացիութեան իրաւունքներ, կը գրէ պարբերականը:

Հայաստանի մէջ ապաստան գտած են շուրջ 6000 սուրբիացիներ, այն բանէն ետք երբ մարտական գործողութիւնները հրոյ ճարակ դարձուցին Հալէպը: 120 հազար սուրբիահայերու 80 հազարը կը բնակի Հալէպի մէջ:

Յօդուածագիրը կը շեշտէ որ սուրբիահայերը պաշտօնապէս չէզոք դիրքորոշում ունին Սուրբիոյ մէջ ընթացող քաղաքացիական պատերազմին մէջ: Անոնցմէ շատերն անհանգստացած են ապստամբներու իսլամիստական տրամադրութիւններով եւ կասկածանքով կը վերաբերուին թուրքիոյ կողմէ անոնց ցուցաբերուած աջակցութեան համար:

Հայկական Սփիւռքի հայրե-

ծար. էջ 18

ԿԱՏԱԿԻՆ ԵՒ ԽԵԼԱԳԱՐԻՆ ԶՈՐԵՐԸ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Աւտորալիոյ ռատիկայաններէն մէկուն մէջ պաշտօնավարող զոյլ մը, Անգլիոյ թագուհիին եւ անոր զակիին՝ Չարլզի հանգամանքն ու ձայնը կեղծելով, ծուղակի մասնեց լոնտոնի հիւանդանոցներէն մէկուն պաշտօնեան, որ «ահաւոր» սիսալ գործած էր՝ կեղծող զոյլին հեռաձայնը անցնելով դժուուի Քէթի հիւանդապահուհին:

Կատակ նկատուող դէպքէն ետք, հիւանդանոցի պաշտօնեան անձնապանութիւն գործեց եւ կեղծող զոյլն ալ անգործ դարձաւ: Կ'ըսուի թէ քննութիւն բացուած է ստոգելու համար, թէ ինչո՞ւ նման արարք մը անձնապանութեամբ վերջ գտաւ:

Ցաւալի լուրը տակաւին «Հին» չդարձած, հոգեպէս եւ մտապէս խանգարուած ամերիկացի քսանամեայ երիտասարդ մը, Քընէթիքըթնահանգին մէջ գտնուող Նիւ-թաուն քաղաքի մանկապատանեկան դպրոց մը մտներով սպաննեց քսան մատողաշմանուկներ եւ վեց ուսուցչուհիներ:

Այս ցաւալի դէպքերը անկասկած ցնցեցին մարդկային խիդն ու զգացումը մէր բոլորին մէջ, եւ մեզ մղեցին ընելու կամ տալու կարգ մը հարցումներ: Հիւանդապահուհիի անձնապանութեան պարագային, տեղին է հարց տալ թէ աշխարհի մէջ կան տակաւին կարգ մը թուով քիչ թագաւորութիւններ, ինչպիսիք են Սպանիան, Տանըմարքը, Նորվեգիան եւ Ճարոնը, եւ նույնութիւններու կամ ընտանիքներուն հետ առնչուող լուրը կամ լուրերը աւելի հետաքրքրական կը դարձնեն միւս թագաւորութիւններուն հետ առնչուող լուրերէն: Եթէ Քէթը հիւանդանոց մտած է լուրթեան

Հետ պատահած հիւանդութեան մը պատճառաւ, ինչ մէծ լուր է սակած so what ինչպէս կ'ըսեն անգլիունով: Կարգ մը անգլիախօս երկիրներու մէջ հանրային կարծիքը, որ թեթեւածտութեամբ կը հետաքրքրուի նման անկարեւոր լուրերով, նախ եւ առաջ ինքն է զիսաւոր յանցաւորը, որ կը մէկ կամ ընթացք կու տայ որ ուստիուկայնի կամ մածուլի ներկայացուցիչ պաշտօնեաններ հետեւին անոնց եւ հաղորդեն այդպիսի անկարեւոր լուրեր:

Երկրորդ, ամէն ինչ ըսելու եւ ընելու անսանձ ազատութիւն տուող անգլիախօս ընկերային համակարգը անմիջապէս պատժելու կ'ելլէ այդ ազատութիւնը կիրարկող կողմը, որ ընդունելի սահմանը անցած ըլլալ կը թուի: Այս պարագային, աւստրալիայի կեղծող զոյլին արարքը հաճելի ունկնդրութիւն պիտի դառնար անկամակած միլիոնաւոր ունկնդիրներու մօտ, եթէ ողբերգական վերջ չունենար հիւանդապահուհին ցաւալի անձնապանութեամբ:

Եւ վերջապէս, արդեօք ի՞նչն էր որ մղեց որ պարզ կատակի մը պատճառաւ այդ խեղճ հիւանդապահուհին անձնապան դառնայ: Արդեօք անոր պարզամիտ կամ խղճամիտ ըլլալը, կամ տարբեր հանգամանքը մը, կամ թէ դաժան եւ պահարակի մնչումներու պահապահուի մը (որ իր աչքի լոյսով կը պահէ ու կը պահապահէ աւանդապահ Անգլիոյ արքունիքը) պատճառ դարձան որ հիւանդապահուհին չկարենայ ապրիլ իր գործած «ահաւոր» սիսալով....: Իսկ Նիւ-թաունի

ծար. էջ 18

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900

Los Angeles, CA 90048

805 East Broadway

Glendale, CA 91205

300 N. Lake Ave. Suite 500

Pasadena, CA 91101

- Life Insurance

- Health Insurance

- Group & Individual

- Long Term Care

- Disability

- Estate Planning

- Will & Living Trust

- Full Annual Review

- Mortgage Protection

- College Planning

- Workman's Compensation

- Employee Benefits

- Annuity

- IRA

- 401K & 403B

Seniors 65 & Up

Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

Anthem

BlueShield

Aetna

Health Net

Cigna

Kaiser Permanente

Insurance coverage can help you financially!

Ապահովագրութիւնը Անդամական է

Coverage & Protection
should be on the top
of your priority list.

massis Weekly

Volume 32, No. 47

Saturday, DECEMBER 22, 2012

President Serzh Sarkisian Nominated For a Second Term by the Ruling Party

Republican Party leadership nominating Serzh Sarkisian for president

YEREVAN -- President Serzh Sarkisian has been unanimously nominated as a candidate for reelection by his ruling Republican Party of Armenia that held its 14th convention in Yerevan on Saturday. Presidential elections of the Republic of Armenia will take place on February 18, 2013.

In his acceptance speech Sarkisian revealed his future election motto "Towards a Secure Armenia". He said Armenia has changed "beyond recognition" during his nearly five-year tenure and expressed confidence about his reelection.

Sarkisian also pledged to carry out sweeping reforms that will strengthen the rule of law and bring prosperity to his country. "There is no doubt in my mind that we will win and will see the Armenia of our dreams – strong, prosperous, and secure," he told hundreds of delegates, among them many senior government officials.

"Rest assured that for our compatriots, who had left Armenia only years ago, Armenia has changed beyond recognition," declared Sarkisian. It is now a "much more comfortable and safe country" which is "incomparably more attractive for businesses."

Sarkisian specifically defended his

government's handling of the 2009 economic crisis, which resulted in a sharp decline in Armenia's Gross Domestic Product. He said the government has maintained financial stability, saved and created thousands of jobs, kept utility prices unchanged and invested heavily in public infrastructures. He also insisted that widespread corruption and other government abuses are being "step by step" eliminated.

Sarkisian's political opponents have brushed aside these statements. They regularly accuse the Armenian authorities of mismanaging the economy, promoting corrupt practices, keeping the judicial system under government control and rigging elections.

Sarkisian insisted, however, that the conduct of democratic elections is his administration's "first and foremost priority." "We have received excellent reactions to our latest parliamentary elections," he said.

Submissions of official nomination papers in Armenia's presidential election will start on December 25 and end on January 4, after which the Central Election Commission will have another 10 days for the formal registration of candidates.

European FMs Stress Importance of Clean Presidential Elections

YEREVAN -- The foreign ministers of Sweden, Poland and Bulgaria called for the proper conduct of Armenia's presidential election on Friday during a joint visit to Yerevan aimed at promoting the country's closer ties with the European Union.

The three men met with President Serzh Sarkisian, Prime Minister Tigran Sarkisian and Foreign Minister Edward Nalbandian and stressed the vote's importance for further progress towards the signing of an Association Agreement between Armenia and the EU.

"The election process, we believe, must rule out even the slightest possibility of formulating any accusation," Polish Foreign Minister Radoslaw Sikorski told a joint news conference

after the talks with Nalbandian.

"We will be very closely watching these elections to make sure that as your government has committed, there will be substantial improvements in the process," his Bulgarian counterpart, Nikolay Mladenov, said for his part.

EU officials have stressed in recent months that a further deepening of Armenia's ties with the 27-nation bloc within the framework of the EU's Eastern Partnership program is contingent on the election conduct. Sarkisian assured the visiting European Commission President Jose Manuel Barroso earlier this month that the election slated for February 18 will meet "the highest international standards."

Turkish Intellectuals Call on Danish Royal Library to Cancel Denialist Exhibition

COPENHAGEN -- The Danish Royal Library has attracted heavy criticism after agreeing to let Turkey co-arrange an alternative exhibition about the Armenian Genocide.

The library has complied with the wishes of the Turkish ambassador to Denmark to be involved with the exhibition, 'The Armenian Genocide and the Scandinavian response', which is currently on display at the University of Copenhagen.

This decision has caused widespread debate and 37 Turkish intellectuals, including Taner Akçam, Cengiz Aktar, Murat Belge, Baskin Oran and İpek and Oral Çalışlar, have in an open letter in Denmark's leading daily Berlingske called on the library's director to reconsider his decision. In their view, the Turkish government has followed a policy of denial for more than 90 years, culminating in the murder of Hrant Dink in 2007. To allow the Turkish government to arrange an alternative exhibition will only

support this policy.

As Turkish intellectuals fighting for a democratic Turkey, the signatories conclude that Turkey, through its position of denying historical truths, represents an obstacle to the development of peace, democracy and stability in the Middle East.

Following is the text of the letter

Don't Stand Before Turkey's Democratization and Confrontation with its History!

The individuals whose signatures appear below have been distressed to learn that the Royal Library of Denmark has given the Turkish government the opportunity to present an "alternative exhibit" in response to the Armenian Genocide exhibition.

It is incorrect to suggest that two different views of what happened in 1915 are possible. Over one million Ottoman Armenian citizens were

Continued on page 2

Prime Minister Sarkisian Meets With Vice President Joe Biden At White House

Prime Minister Tigran Sarkisian and Vice President Joe Biden at the White House

WASHINGTON, DC -- Prime Minister Tigran Sarkisian discussed his reform agenda with Vice President Joe Biden and sought greater U.S. economic assistance to Armenia as he ended a working visit to the United States late on Thursday.

An Armenian government statement said Sarkisian and Biden met in the White House to discuss "prospects for the development of Armenian-American bilateral relations." It said they also spoke about "the course of the plan of reforms implemented by the Armenian government."

The statement gave no further details. The White House issued no statements on the meeting.

Sarkisian also met in Washington with Daniel Yohannes, the chief executive of a U.S. government corporation managing the Millennium Challenge Account (MCA) program. The MCA is

designed to reward countries implementing political and economic reforms with targeted economic assistance.

"The two sides discussed possibilities of Armenia's participation in the program in the near future," the government statement said without elaborating.

Armenia already received in 2006 \$177 million in MCA funding for the rehabilitation of its rural irrigation networks that was completed in September last year.

The U.S. Millennium Challenge Corporation (MCC) managed by Yohannes also planned to allocate another \$60 million for the reconstruction of the country's battered rural roads. The MCC scrapped that allocation shortly after a disputed presidential election held in February 2008 and the ensuing government crackdown on the Armenian opposition.

Armenia Enraged Over Nagorno-Karabakh At EU Talks

BRUSSELS -- Armenian Foreign Minister Eduard Nalbandian lashed out at Azerbaijan over Nagorno-Karabakh at a meeting with European Union representatives in Brussels on December 17.

Nalbandian said that it was the citizens of the area who would decide its final status in a referendum and that human rights would be better protected there than they currently are in neighboring Azerbaijan.

Azerbaijan's Foreign Minister Elmar Mammadyarov earlier on December 17 in Brussels told EU representatives that Armenian communities in Nagorno-Karabakh should become loyal citizens of Azerbaijan.

He vowed at a news conference that Baku would step up its efforts to bring about the withdrawal of Armenian troops from Nagorno-Karabakh.

Cypriot Foreign Minister Erato Kazakou-Marcoullis, representing the EU, underlined that Brussels had no intention of joining the OSCE Minsk Group that currently mediates in the

conflict.

But he expressed disappointment that 20 years of mediation had failed to provide a lasting solution.

"This conflict has no place in the region. It is unacceptable. It is against all our values," Kazakou-Marcoullis said. "It seriously hampers integration, growth, and investment in large infrastructure projects."

Nalbandian was in Brussels to sign a visa-facilitation agreement with the EU, which will make it easier for Armenian citizens to obtain visas to the bloc.

He also said that EU citizens will be able to travel to Armenia without a visa as of January 10.

Turkish Intellectuals Call on Danish Royal Library to Cancel Denialist Exhibition

Continued from page 1

forced out of their homes and annihilated in furtherance of an intentional state policy. What exists today is nothing other than the blatant denial of this reality by the Turkish government.

An honest reckoning with history is the non-negotiable precondition of a true democracy. The Turkish government has been suppressing historic truths and following a policy of denial for more than 90 years. In response to the many intellectuals in the nation who have urged the government to confront history honestly, this systematic suppression and intimidation policy, which reached its zenith with the assassination of journalist Hrant Dink in 2007, continues unabated. The European Court of Human Rights has ruled in several cases on this subject against Turkey's position and actions.

By giving the Turkish government the opportunity to present an "alternative exhibit", you support their policy of suppression and intimidation. The support that you are extending to a regime that has made opposition to confronting history and denial of the truth a fundamental principle is equivalent to supporting a regime of apartheid. We want to remind you that your support constitutes an obstacle to democratization efforts in Turkey today.

There is a regional aspect of this policy also. Peace, democracy and stability in the Middle East will only come about through regimes that are willing to confront history honestly. Through its position of denying historical truths, Turkey represents an obstacle to the development of peace, democracy and stability in the Middle East. We, Turkish intellectuals fighting for a democratic Turkey, urge you to reconsider your decision to grant

the Turkish government the opportunity to present an "alternative exhibit" and withdraw the offer immediately and we invite you to join and support the democratic civil initiatives demanding that Turkey confront its history honestly.

Fikret Adanir (professor of history), Taner Akçam (professor of history), Ayhan Aktar (professor of sociology), Cengiz Aktar (professor of political science), Cengiz Algan (The DurDe civic initiative), Ahmet Altan (Chief Editor Taraf Newspaper), Maya Arakon (professor of political science), Oya Baydar (Writer), Yavuz Baydar (Columnist Todays Zaman Newspaper), Osman Baydemir (mayor of Diyarbakir), Murat Belge (professor of literature), Halil Berkay (professor of history), Ismail Besikçi (professor of sociology), Hamit Bozal (professor of political science), Ipek Çalıslar (Writer), Oral Çalıslar (Columnist Radikal Newspaper), Aydin Engin (founding Editor T24 webnews), Fatma Müge Göcek (professor of sociology), Nilüfer Göle (professor of sociology), Istar Gözaydin (professor of law and politics), Gençay Gürsoy (professor of medicine) Ayşe Hür (historian, columnist Radical newspaper), Ahmet Insel (professor of economics), Ayşe Kadioglu (professor of political science), Gültén Kaya (music producer), Ümit Kivanç (writer), Ömer Laçiner (chief Editor Birikim Review), Roni Margulies (Poet), Baskin Oran (professor of political science), Cem Özdemir (Co-chair German Green Party), Esra Mungan (professor of psychology), Sirri Sakik (MP), Betül Tanbay (professor of mathematics), Zeynep Tanbay (choreographer), Turgut Tarhanli (professor of international law), Ufuk Uras (Former MP), Sanar Yurdutan (Initiative for Freedom of Expression).

Armenian Ex-Soldiers Acquitted in High-Profile Murder Case

YEREVAN -- In one of the most dramatic acquittals in Armenia's history, a court in Gyumri on Tuesday cleared three former soldiers of involvement in the 2003 violent death of two other servicemen which human rights groups claim was covered up military prosecutors.

By declaring Musa Serobian, Arayik Zalian and Razmik Sargsian innocent, the court effectively gave more weight to long-standing allegations of torture and other abuses committed during the criminal investigation into the high-profile case.

The three young men were arrested in early 2004 and charged with murdering fellow conscripts Roman Yeghiazarian and Hovsep Mkrtumian near their army unit deployed in Nagorno-Karabakh. Yeghiazarian's and Mkrtumian's bodies were recovered from a reservoir near the village of Mataghish in January 2004. The military prosecutors maintained that they were beaten to death by Sargsian, Zalian and Serobian in a violent dispute.

The accusations were essentially based on Razmik Sargsian's April 2004 videotaped testimony in which he confessed to that version of events. Sargsian

retracted the testimony shortly afterwards, saying that he was brutally tortured into incriminating himself and his two comrades. Serobian and Zalian also claimed to have been badly mistreated in custody.

court of first instance refused to investigate the torture claims, deemed credible by local and international human rights groups, and sentenced the three men to 15 years in prison in 2005. The Armenian Court of Appeals toughened the sentence to life imprisonment in May 2006.

In a serious blow to Armenian law-enforcement authorities, the higher Court of Cassation annulled both verdicts in December 2006, ordering the immediate release of the suspects and an "additional investigation" into the killings. It was the first known case of an Armenian judicial body ruling against military prosecutors.

The three men went on a fresh trial on the same murder charges in July 2008. But they were not again arrested pending a final verdict in the case.

As the long trial drew to a close earlier this month the military prosecutors downgraded the accusations to violent assault and involuntary manslaughter and demanded that the defendants be sentenced to 7 and 8 years in prison.

Arthur Abraham Retains WBO Title

Arthur Abraham hitting Mehdi Bouasla with a right hand punch

NUREMBERG, Germany -- World super middleweight champion Arthur Abraham defended his WBO belt on Saturday with an eighth round technical knock-out win over France's Mehdi Bouadla in Nuremberg.

Abraham dominated until American referee Mark Nelson stepped in to stop the one-sided contest 2:11 into the eighth round when Bouadla's vision was impeded by streaming blood from repeated left and right blows.

Abraham, 32, defended his World Boxing Organisation belt for the first time since his unanimous victory over compatriot Robert Stieglitz in August which crowned him world champion for the second time.

The win over Bouadla was the 36th of his career and the 28th knock-out in his 39th fight as the bout was stopped after two minutes 11 seconds of the eighth round by referee Mark Nelson.

"This is where I started boxing. To be here now, in front of 10,000 people as world champion -- there's no better feeling," Abraham said.

"We have only one recipe -- to win. But I have to say that he never gave up. He kept going to the end, and he punched hard. 2012 was a great year. I became world champion. I'm very happy."

Having previously defended his IBF middleweight title 10 times between 2005 and 2009, Abraham had few problems against the 30-year-old Frenchman.

"Abraham was as strong as I expected, he deserves to be champion," said Bouadla.

Abraham (35-3, 28 KO), an Armenia-born German, had been in such control that he received a telling off from his coach after the fourth round for his gung-ho approach.

Nelson stopped the fight briefly in the seventh so the doctor could examine the cut beside Bouadla's right eye.

But with blood streaming down his face, Abraham rocked him repeatedly with a rain of blows before Nelson stepped in towards the end of the eighth round to stop the fight.

**PFA Special Report:
Armenia's 2012 Parliamentary Election
Authorities in Armenia Put a New Face on
Election Fraud**

WASHINGTON/LOS ANGELES/YEREVAN -- Earlier this year, under mounting pressure by the international community and civil society, the government of the Republic of Armenia took measures to reduce fraud and manipulation going into the 2012 parliamentary election. However, according to a special report released today by Policy Forum Armenia (PFA) — a U.S.-based international think tank and advocacy organization — true election reform in Armenia has, once again, been hijacked, only this time by even more inventive and well-concealed methods of falsification.

The report, "The Armenian Parliamentary Election of 2012," provides an in-depth analysis of the political-economic and legislative developments leading up to the 2012 election. It also summarizes the reactions of key stakeholders — the opposition parties, foreign observers, and local civil society groups — to the election outcome.

What particularly sets the report apart from other analyses, however, is the range of statistical tests, conducted by professional analysts, that support stakeholder reactions. These tests not only yielded ample evidence of persistent and strategic election fraud, but also pinpointed the beneficiary of such corrupt practices, namely the ruling party.

Commenting on the report's findings Adam Hug, the Policy Director at London-based Foreign Policy Centre, said, "This important and detailed report shows that Armenia still has a long-way to go before its elections can be called free and fair. In particular, the results of the statistical analyses would seem to indicate that the election authorities successfully managed to adapt to the changes in laws and outside pressures (via illegal use of identities of Armenian citizens who have emigrated and violations in vote counting), which is deeply concerning. Armenia will have to improve its election processes if future results are

to command the confidence of the international community and most importantly the Armenian public."

PFA Senior Fellow, Armine Ishkanian of the London School of Economics, went on to say that, "The growing sophistication of fraud techniques and mechanisms, which are artfully concealed, make it difficult for outside observers to cite and document specific instances. It is electoral fraud 2.0. The authors of this report have had to bring to bear all the tools of research and analysis available to shed light on these techniques and provide stakeholders with statistical back-up that election fraud is alive and well in Armenia. The question is, what are the prospects for the forthcoming presidential elections early next year?"

PFA Executive Board member and a Los Angeles-based attorney, Edgar Martirosyan, pointed out that achieving free and fair elections is not an end in itself. "Better elections are likely to result in better governance and stronger social cohesion," he asserted. "And it is an internationally accepted conclusion that good governance is the primary driver of economic development and progress in developing countries like Armenia."

# # #

Policy Forum Armenia is an independent, professional non-profit association aimed at strengthening discourse on Armenia's economic development and national security and, through that, helping to shape public policy in Armenia.

Aris Srpazan's Visit to San Joaquin Valley

FRESNO -- The Patriarchal Locum Tenens of Jerusalem meets with Armenian Church leaders in the San Joaquin Valley. The group of concerned leaders raised questions regarding the status of matters in Jerusalem with His Eminence Archbishop Aris Shirvaniyan, pictured left to right, Fr. Yeghia Hairabedian, Fr. Shahe Altounian, Sarkis Shirvaniyan, Prof. Abraham Terian, Archbisop Aris, Deacon Allan Yeghia Jendian, Fr. Vartan Kasparian and Fr. Kevork Arakelian. The Archbishop was pleased to meet with those whom he has collaborated with during his tenure of service in America, and especially in the Western Diocese.

The Future of Entrepreneurship in Armenia

At ArmTech 2012, American University of Armenia Presents latest initiatives in education, technology, and entrepreneurship

SAN JOSE, CA--The American University of Armenia (AUA) is cultivating Armenia's next generation of entrepreneurs, technology leaders, and world-class researchers, said AUA President Dr. Bruce Boghosian on Monday, December 10, while speaking at ArmTech Congress 2012 about the university's latest initiatives to foster the development of a knowledge-based economy in Armenia.

This year's ArmTech conference, hosted by the Department of Civil and Environmental Engineering at Stanford University, brought together more than 120 technology executives, entrepreneurs, academic researchers, venture capitalists, and senior Armenian government officials to discuss and explore the development of Armenia's technology sector.

Dr. Boghosian outlined AUA's current and new programs during a panel focused on the state and direction of research and development in universities, research institutes, and laboratories. Bringing the focus to higher education in Armenia, he introduced AUA's new Master of Science Degree in Economics and Bachelor of Science Degree in Computational Sciences, emphasizing the potential impact of these two programs on the development of business, technology, and entrepreneurship in Armenia.

"With the bachelor's degree in computational sciences, we are leveraging Armenia's existing expertise in physics and mathematics, and combining it with software development to help Armenia produce scientific and engineering software for the world," explained Dr. Boghosian. "Our master's degree in economics, meanwhile, will prepare business leaders and economic professionals to help guide sustainable economic growth in Armenia and strengthen its position in the global and regional economy."

Dr. Boghosian illustrated how these changes have already begun taking shape in the halls and classrooms of AUA, with students coming together to imagine and create new and innovative businesses.

"We have had two business plan competitions in the last month," he said. "Some of our students have gone further and actually started new high-tech companies. For example, the latest AUA student startup is called Verium, and it is working on cryptographic solutions to combat counterfeiting and identity theft."

AUA is the early stages of planning a cross-disciplinary entrepreneurship center to inspire and incubate new businesses such as these, explained Boghosian, adding that it is the university's intention to bring to Armenia the model of integrating education and entrepreneurship in universities.

Among the many other successes stories highlighted by Dr. Boghosian during his presentation was AUA's Turpanjian Rural Development program, which has trained 600 people and helped developed 60 new rural businesses.

Since opening its doors in 1991, AUA has graduated more than 2,000 professionals, noted Dr. Boghosian, adding that the vast majority of those graduates have remained in Armenia to become valuable leaders of its society and economy.

Today, the university is gearing up to launch an innovative, new undergraduate program for the fall of 2013, offering bachelor's degrees in business, English and communications, and computational sciences. These new programs will provide Armenian students access to a liberal arts education focused on building a foundation of general knowledge, specialization in skills and career preparation.

"But to make all this work, we are constantly looking for funding opportunities, foreign research collaborations, and grant partners," Boghosian said, urging members of the audience to join the University's mission. "Consider this an invitation to come join us in this effort. This university is worth your involvement and your investment."

ArmTech 2012 is organized through the joint efforts of the Government of Armenia, the USAID-funded Enterprise Development and Market Competitiveness (EDMC) Project, Enterprise Incubator Foundation (EIF), ViaSphere Technopark, Armenian Development Agency (ADA), Synopsys Armenia, the Armenian American Chamber of Commerce, and Groupement Interprofessionnel International Armenien (G2IA).

*****

The American University of Armenia (AUA) is a private, independent university located in Yerevan, Armenia. Founded in 1991, AUA is affiliated with the University of California.

The AUA is accredited by the Accrediting Commission for Senior Colleges and Universities of the Western Association of Schools and Colleges.

Poverty and the Rights of Children in Armenia

Public Lecture by Armine Hovannian

By Alayna M. Bennink
Boston University CAS '14
History of Art & Architecture

BOSTON -- Armine Hovannian, executive director of Junior Achievement of Armenia and founder of the NGO Orran, gave a public lecture on Sunday, November 11, 2012, on the current state of children in Armenia in the context of high levels of poverty. The event was organized by the Charles K. and Elisabeth M. Kenosian Chair in Modern Armenian History and Literature at Boston University and co-sponsored by The Zoryan Institute (Arlington, MA, and Toronto, Canada) and the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) (Belmont, MA).

Professor Simon Payaslian, current Kenosian Chair at Boston University, welcomed the audience and introduced Mr. Raffi Yeghiyan, Chairman of the Board of Directors of NAASR, who, on behalf of the organization, expressed congratulatory remarks.

Payaslian then introduced the guest speaker. Ms. Hovannian stated that Armenia has been quick to sign laws and treaties on the rights of children and education, including the 1989 UN Convention on Rights of the Child, which Armenia signed in 1992, but implementation has proven more difficult. She gave the example that by law, children with disabilities are supposed to be regarded equally, but in practice many disabled children are institutionalized and kept away from their homes and families. As a nation that reveres and welcomes children and families, some things in Armenia need to change, in order to create a better environment for future generations.

Ms. Hovannian estimated that out of a population of 3.1 million, about 819,000 children live in Armenia today, representing 21% of the population. Approximately 26% of children are reported to live below the official poverty line, but, she added, these figures are "grossly underestimated"; the more accurate figure would probably be around 30% of the population.

With respect to educational institutions, Ms. Hovannian noted that there are 642 kindergartens in 460 communities across Armenia, with about 55,711 children. However, most are neglected and poorly funded. Under the Soviet government, kindergartens were an attractive educational

option, but since then, funding has been assigned to local municipalities and has since fallen into grave disarray. There are also 1,383 public schools and 53 private schools, 100 of them being high schools. Ms. Hovannian mentioned the tight-knit communities of these schools, where children usually remain with their classmates from grade 1 to graduation, making a school more like a family. But financial troubles plague higher-level schools as well, and many children are forced to stay out of school; the prices of supplies, clothes, lunches, and 'voluntary expenses' are too high for their families to afford.

Orphanages and boarding schools also house some Armenian children. The seven state and three private orphanages in the country house approximately 900 children. Seven boarding schools exist for the children whose parents cannot afford to provide adequate care; in the boarding school, a child is provided with food, education, and a bed, and visit their families during weekends. However, these schools do not provide a good long-term environment. Without good role models and a push to succeed, most children do not have the motivation or skills needed to enter the workforce after graduation. Also problematic are the post-graduation issues: what to do next? Some programs have been established, teaching students vocational skills, but they are far-reaching or comprehensive enough to provide a lasting effect.

In addition to education, many families struggle with health and social issues. Armenia is experiencing rapid depopulation. The government offers incentives and stipends for parents to have children, the monetary incentive increasing with each successive child. Unfortunately, some parents have children simply for the financial benefits, which engenders large families without the adequate resources and planning to take care of them.

Family ties are also strained. Fathers leave the country to find work elsewhere, usually in Russia, and send their earnings back to their wives and children in Armenia. All too often, however, fathers get caught up in their new lives and remarry with new children, forgetting or choosing not to send money back to Armenia. Single mothers carry a heavy burden in Armenia. Remittances help but they are not a long-term solution to the prob-

AIWA Meets with Ambassador Heffern

Aiwa board members flank Libby and John Heffern, US ambassador to Armenia

Members of the Los Angeles Affiliate of the Armenian International Women's Association met Friday, Dec. 7, 2012 with Ambassador John Heffern and his wife Libby at an informal setting in the Glendale Central Library to discuss various issues of mutual interest. The AIWA group was comprised of four of the founding members of the LA Affiliate Elizabeth Agbabian, Flora Dunaians, Hermine Janoyan, Savey Tufenkian; President, Silva Katchigian; Second Vice-President, Ani Aivazian; United Nations Representative, Joan Agajanian Quinn; Publicity and Board Liaison, Lily Balian and Board member Houry Aposhian.

The group focused on issues that were of interest to the mission of AIWA namely ways of empowering women in Armenia through the use of education and public awareness. The group emphasized the need of citizens for NGOs that work with government, and a government that will listen. Mrs. Katchigian mentioned AIWA's affiliation with the Tufenkian Foundation and the resources available to those who need assistance. "We have a vested interest in encouraging women to recognize the value of their role in the family and society and to seek help

lems. Remittances amounted to \$996 million in 2011, up from \$65 million in 1995. In 2011, remittances accounted for 10.63% of the nation's GDP.

Ms. Hovannian discussed practical ways of addressing the problem of child poverty. She stated that together with her husband, Raffi K. Hovannian, former Minister of Foreign Affairs of Armenia, they founded the NGO Orran in 2000. Orran (in Armenian: 'haven'), which began as a rented apartment in Yerevan, currently feeds over one hundred people daily, in addition to providing arts and crafts workshops as well as jobs.

In closing, Ms. Hovannian presented a slideshow, which she calls "Shattered Dreams," about Ashken, a mother, depicting the everyday lives of poor Armenians. Ashken, a fruit and vegetable vendor, cannot support herself and her two children. As a result, her six-year-old son, Mishi, lives at a boarding school away from the family. Ashken's thirteen-year-old daughter, Susie, lives with her mother in their rented two-room apartment. "The greatest victim of poverty is the

when their worth is devalued through gender discrimination, inequality and abuse."

The economy and ways to improve involvement of foreign based companies that could provide employment opportunities throughout Armenia for women and men were discussed. The group informed the Ambassador and his wife of AIWA's involvement with the American University of Armenia and its support of the Women's Entrepreneurship Program which provides education and small business grants to women. Other areas of mutual interest were mentorship and guidance programs for disadvantaged, physically and mentally challenged children and youths in different regions of Armenia. Joan Agajanian Quinn, worked mentioned the arts program sponsored by the Arts in Embassies sector of the US State Department, a program in which Mrs. Heffern herself is involved. One of the commissions in the US residence is painting by Jackie Kazarian from Chicago, organized by Ms. Agajanian Quinn.

The morning meeting came to a close when AIWA presented Ambassador Heffern with a gift of Alice Navasargian's book, "The Immortals."

mother," Ms. Hovannian said. Alone with her two children, Ashken struggles to meet life's most basic needs: food and shelter. Sadly, Ashken is not a minority in Armenia.

The lecture concluded with a question and answer segment and calls for members of the Armenian Diaspora to aid their countrymen in the homeland. In her closing remarks, Ms. Hovannian said: "You are at your tallest when you bend to help a child." Ms. Hovannian stands very tall, indeed.

Armine K. Hovannian, J.D., has served as Executive Director of Junior Achievement of Armenia, in Yerevan, since 1993. In 2000, she founded Orran, a charity NGO for children, and has served as the Chairperson of its Board since then. Mother of five children, she has served as advisor to various organizations and agencies, such as the Minister of Education of Armenia in 1998, and has received numerous awards for her civic activities, including the Fridtjof Nansen Medal in 2006. Hovannian received her Juris Doctorate from UCLA School of Law in 1988.

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՀՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ Ա. ԵՒ Ա. ՅՈՎԱՆԵՓԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԵ

Դպրոցին Ծնողառատուցչական
Մարմնի անշահախնդիր եւ անսա-
կարկ նուիրումին իբրեւ արդիւնք
յաջողութեամբ պսակուեցաւ վար-
ժարանիս կազմակերպած այս տար-
ուան առաջին ձեռնարկը՝ Հայկա-
կան Աշնանացին ֆառատօնը, որ
տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 26,
2012ին։ Հաճելի սովորութիւն մը
եղած է այս տօնախմբութիւնը, որ
իր շուրջ կը համախմբէ դպրոցիս
աշակերտները, ծնողներն ու բարե-
կամները դպրոցի ապահով շրջա-
փակէն ներս։ Ձեռնարկին նպատա-
կը հայ աշակերտները հեռու պա-
հեն է մեզի համար խոտոր թուա-
ցող Հալուուինի տօնակատարութե-
նէն եւ անոր փոխարէն սոյն փառա-
տօնին երեկոյեան ընթացքին
խմբուելով տօնել աշնան մեզի
պարզեւած բարիքները։ Վարժա-
րանիս բակը գեղեցկօրէն զարդար-
ուած էր եւ տարբեր տեսակի տա-
ղաւարներով շրջապատուելով կը
տրամադրէր հարուստ ճաշատե-
սակներով սեղաններ եւ հետաքրք-
րական խաղեր։ Դաստիարակչա-
կան ընոյթի մարզէն ներս այդ
երեկոյ տեղի ունեցաւ Տիկնիկնե-
րու թատրոն, որը ներկայացուց
մեր վարժարանի մեծ մայրերէն

մէկը՝ Տիկ. Վարսեր Մարկարեանը
իր թոռնիկներուն՝ Նայիրացին եւ
Աւոյին հետ, փոխանցելով մեր
հայկական տօնախմբութիւններէն
անպակաս եղող Ղափամային պատ-
մութիւնը: Նոյն երեկոյեան տեղի
ունեցաւ հայերէն գիրքերու վա-
ճառք, որը շարունակուեցաւ յա-
ջորդ շաբթուան ընթացքին: Սոյն
վաճառքին, Մանկապարտէզէն մին-
չեւ Հ. կարգի աշակերտները գնե-
ցին իրենց համար սահմանուած
երկուքական գիրքեր, որոնք տա-
րեշշանի ընթացքին կ'ընթերց-
ուին եւ գրական աշխատասիրու-
թիւններ կը կատարուին անոնց
վրան: Նման ձեռնարկներ կազմա-

իրենց երախտագիտական խօսքերը
ուղղեցին նախ Աստուծոյ եւ ապա
իրենց ծնողներուն, ուսուցիչնե-
րուն եւ տնօրինութեան, որոնց
շնորհիւ իրենք ապահով միջավայ-
րի մը մէջ ծիլ կ'արձակեն ու
կ'ածին, ստանալով անհրաժեշտ
մտային եւ ֆիզիքական սնունդը:

Դեկտեմբեր 7, 2012ին տեղի

բազմասերր 1, 2012լու սակառ
ունեցաւ վարժարանիս Մանկա-
պարտէգէն Հ. կարգի աշակերտու-
թեան Կաղանդի հանդիսառթիւնը,
եկեղեցւոյս Կիրակոս սրահին մէջ։
Նոյն օրը առաւտեան յարգեցինք
յիշատակը 1988ի Հայաստանի երկ-
րաշարժի զոհերուն, եւ յիշատակե-
ցինք որ հայ ժողովուրդի պատմու-

թեան ընթացքին միշտ ալ տեղի
ունեցած են չարաբաստիկ դէպքեր,
բայց եւ այնպէս հայ ժողովուրդի
ապրելու մէրն ու դժուարութիւնն-
ները դիմագրաւելու յատկութիւնը
միշտ վերածնելու, վերանորոգուե-
լու, դիմադրելու եւ յաղթահարե-
լու մղած է մեզ: Այդ երեկոյեան
մեր ամբողջ աշակերտութիւնը բեմ
բարձրանալով ներկայացուցին կա-
ղանդի եւ Ծննդեան զոյգ թեմանե-
րով երգեր, արտասանութիւններ
եւ թատրոն: Տօնական հաճելի եռու-
գեռ մը կար, ուր աշակերտներ
հրեշտակներու վերածուած խաղա-
ղութեան լուրը կ'աւետէին, մինչ
ուրիշ խումբ մըն ալ Կաղանդ
Պապային օգնական թգուններու նմա-
նութեամբ սրահին մէջ ուրախու-
թեան եւ տօնախմբութեան մթնո-
լորտ մը կը ատենդէին: Մանկածառ-
ուի Ամանորի հանդէսը տեղի ունե-
ցաւ Ուրբաթ, Դեկտեմբեր 14, 2012ին
նոյն սրահէն ներս: Անմուանալի ու
լիշտակելի պահեր տրամադրեցին
մեր մանկամատուրի աշակերտները
իրենց ծնողներուն, որոնք հպար-
տութեամբ եւ ուրախութեամբ կը
հետեւէին իրենց զաւակներուն ներ-

Angelaes Food Drive-ի կազմակերպութեան: Դարձեալ նոյն միտումով, հաճելի սովորութիւն մը դարձած է անսալ PAPAC-ի խաղալիքներ նուիրելու կոչին (Pasadena Armenian Police Advisory Council): Աշակերտներուն մօտ կարեկցութիւն արթնցնելով եւ իրենցմէ աւելի կարիքաւոր եղող որբերուն եւ երախաներուն խաղալիքներ նուիրելու սովորութիւնը զարգացնելով, անոնց մօտ կը սերմաննենք ազնւութիւն, բարեկարտութիւն եւ բարեխոցութիւն, որոնք կարեւորագոյն յատկութիւններն են մաքուր նկարագրով խակական քրիստոնեաներ: Հաճելի երեւոյթ մըն է տեսնել աշակերտներ տոպրակներով խաղալիքներ կը նուիրեն եւ ամենայն գոհունակութեամբ եւ ուրախութեամբ կը յանձնեն այդ նուիրեները լաւապէս գիտակցելով, որ իրենց ըրած արարքով պիտի ուրախացնեն իրենց տարեկից կարիքաւոր երախաները:

Կ'ուղենք նաեւ յիշատակել մեր

Մարգական Բաժնի պատասխանա-
տու մարզիչ պարոն Զարեհ Մանուկ-
եանի ղեկավարութեամբ իրագործ-
ուած աննախընթաց երեւոյթ մը:

կայացումներուն, որոնցմէ ոմանք
առաջին անգամ ըլլալով բեմ բարձ-
րանալով ազատորէն երգեցին, պա-
րեցին եւ արտասանեցին մեր ծայ-
րենի լեզուով եւ վառ պահեցին մեր
լեզուն եւ մշակոյթը:

Տօնական այս օրերուն աշա-
կերտներուն մօտ կարեւոր է արթնց-
նել գժալու զգացում եւ օժանդակե-
լու գիտակցութիւն եւ ճիշդ այդ
նպատակով, արդէն ծրդ տարին
ըլլալով, վարժարանիս Աշակերտա-
կան խորհուրդը ձեռնարկեց ուտես-
տեղէնի հաւաքի մը: Մի քանի
շաբաթներու ընթացքին, Մանկա-
պարտէզէն մինչեւ Ը. կարգի աշա-
կերտները, ընդառաջելով Աշակեր-
տական խորհուրդի կոչին, դպրոց
բերին 250 փառնադի ուտելիքի տու-
փեղէններ, որոնք լանձնուեղան Los

Մեր վարժարանի է.-լ. կարգի աշա-
կերտուհիներու կողովագնդակի
խումբը մասնակցեցաւ Փաստաթինա-
յի եւ Լա Գանիատայի շրջաններէն
ներս գտնուող երեք անձնական օտար
վարժարաններու կազմակերպած
մրցաշարքերուն հանդիսանալով
առաջին: Մարզիչներ՝ Պրն. Զարեհ
Մանուկեանի եւ Պրն. Կէրի Մազաք-
եանի ղեկավարութեամբ եւ առաջ-
նորդութեամբ մեր մարզիկներուն
մօտ նշմարելի է յառաջդիմութիւն
եւ կարողութեան բարեյաւում:

Վարձքը կատար բոլոր անոնց
որոնք իրենց անսակարկ նուիրու-
մով կը ծառայեն մեր յաջորդ
սերունդին պատրաստութեան եւ
կ'ապահովեն անոնց յարատել զար-
գացում:

Թղթակցութիւնը վարժարանէն

ՄԱՍԻՆ ՀԱՐԱԳՐԱԴԱՏԵՐԱ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- **State:**----- **Zip Code:**-----

Country: -----

Tel :----- Fax : -----

ՍԱՅԵԱԹ ՆՈՎԱՅԻ ՇՆՏԻԵԱՆ 300-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԻ ՄԱՐՄԷԼԵԱՆ

«Ամեն մարդչի կանա խմբի՝ իմ ջուրըն ուրիշ ջըրին է:

Ամեն մարդչի կանա կարդա՝ իմ զիրըն՝ ուրիշ զըրին է»:

Հինգշաբթի 29 Նոյեմբեր, 2012ի եղեկոցան ժամը 7:30ին կազմակերպութեամբ «ԽՕՄՆԱԿ» պաշտօնաթերթի խմբագրական կազմի՝ Հ.Բ.Լ.Մ.-Հ.Ե.Լ.-ի «Ահամճեան» կեղրոնի մէջ տեղի ունեցած փառաշուր հանդիսութիւն նուրուած աշուղ Սայեաթ Նովայի ծննդեան 300 ամեակին: Հանդիտութեան բացումը կատարող՝ Մարլա Քրոտքեան բարի զալտեան խօսքն ետք հանդիսատեսին ներկայացուց ժողովրդական քնարերգիչ եւ բանաստեղծ՝ Սայեաթ Նովայի կեանքը պարզ ու գեղեցիկ ոճով ըսկով՝ «Ահամասիկ այն արուեստագիտը, որ մամնաւոր նախասիրութեամբ մը իր ձեռքին մէջ կը պահէ հայ աշուղական քնարերգութեան արքայական մականը: Ահամասիկ այն քնարերգակը, որ իր ժամանակաշրջանին առաջին անգամ ըլլալով յանդգնութիւնը ունեցաւ ըսելու թէ՝ մարդկային հոգիին պարունակը նաեւ ունի եար, գինի եւ բնութեան այլազան գեղեցկութիւն», ապա շարունակելով իսուքը ըստ աշուղական վարպետ ջուլհակը, երգիչը, թրքերէն, վրացերէն եւ հայերէն տաղերու հեղինակը, անյոյս միրահարը, անմրցելի արքունիքի աշուղը, հայոց գուսանական ժողովրդական քնարերգութեան բարձրակէտը եւ վերջապէս հնչիւններու ստեղծման անզուգական վարպետն է»:

Գեղարուեստական յայտագրին առաջին մասը կազմող՝ թուխիկ Աւետիսեան եւ Նժդէն Պուտրումեան ասմունքով ու հրաշալի երգեցողութեամբ ներկայացուցին Սայեաթ Նովայի «Թամամ Աշխարհ» ստեղծագործութիւնը: Յատագրին երկրորդ բաժինը կազմող՝ Նանոր Մաճարեան գրաւեց հանդիսատեսը Սայեաթ Նովայի «Բլբուլի հետ լաց ես էլի» իր բացառիկ կատարողութեամբ:

Բանաստեղծ Ապտօ Լապաքի ներկայութիւնը իր իւրայատուկ դերը ունէր օրուան հանդիսութեան: Արաք եւ հայ ժողովրդի արուեստի ու մշակութի ծանօթ բանաստեղծը՝ Ապտօ Լապաքի իր խօսքին մէջ գնահատեց հայ ժողովրդի երաժշտութեան տիտաններէն մին, անյոյս միրոյ երգիչ Սայեաթ Նովան ըսելով. «Սայեաթ Նովան իր ստեղծագործական ողիով կարողացած է վեճմացնել իր արուեստը հասցնելով գրական ու դասական մակարդակի որպէս միջազգային լեզու ու հոգեւոր մնունդ հայ ու այլ ազգերու: Հայ ազգը իր բանաստեղծական ողիով կարողաց գիտով գիտէ զնահատել բանաստեղծը ու արուեստագիտը, որուն ականատեսն եղայ Հայաստան այցելութեան ընթացքին եւ այժմ ականատեսն եմ այս

Հովեպարար հանդիսութեան»:

Գեղարուեստական յայտագրին նաեւ մասնակցեցաւ Նժդէն Պուտրումեան Սայեաթ Նովայի «Ես քո ովայի մէջ չեմ զիտի» մեներգով: Բանասէլ Օհան Պուտրումեան ներկայացուց օրուայ բանախօս Փրոփ. Մաճուէլ Մուլրատեանը, որպէս տաղանդաւոր բանամիրական գիտութիւններու թեկնածու, գրականագէտ, խմբագիր, հայ գրականութեան ամպիոնի վարուչ: Ն. Պուտրումեան հրամիրեց պատուարժան դասախոսը որպէսզի բանախօսէ անմրցելի ու անկրկնելի երգիչ, աշուղ Սայեաթ Նովայի մասին:

«Սայեաթ Նովայի կեանքի պատմութիւնը մի ամբողջ վէպ է» ըստ վիրոֆ. Մաճուէլ Մուլրատեան: «Անոր միրոյ երգերը կը պահեն իրենց այժմէականութիւնը: Սայեաթ Նովան եղած է սիրոյ մէջ դժբախտ, սակայն արուեստի մէջ երջանիկ: Ձուլհակի զաւակը եղող Սայեաթ Նովան բառերով նկարիչ է, անոր մասին գրած է բժիշկ Գէրոգ Հախիկերեան, Ամենայն Հայոց բանաստեղծ Յ. Թումանեան եւ Նիկոլ Աղբալեան, որոնք վերակենդանացուցին Սայեաթ Նովան իրենց ուսումնասիրութիւններով եւ գրութիւններով»:

Գեղարուեստական յայտագրի վերջաւորութեան Թ. Աւետիսեանն ամունքեց Սայեաթ Նովայի «Աշխարհս մէ Փանջարա ա»ը, իսկ Շահէ Պապահէքեան աքորտիոնի վրայ նուազեց Սայեաթ Նովային կտորներ: Օրուայ հանդիսութեան փակման խօսքով հանդէս եկաւ «Խօմսակ» պաշտօնաթերթի խմբագիր Համբէկի Մաճարիրուսեանը:

Համբէկ Մաճարիրուսեան բեմ հրամիրեց Սիրվա Լիպարեանը, որուն ձեռամբ հանդիսատեսի ծափողջոններով պարզեւատրուեցաւ բանախօս Մաճուէլ Մուլրատեանը յուշանուէրով մը: Ներկաներու փափաքին համաձայն Փրոփ. Մաճուէլ Մուլրատեան եղրամիակեցական աշուղը մեներգով մը:

Գունագեղ պատկերներու երաժիշտ, միրոյ եւ արդարութեան քարոզիչ, բանաստեղծ երգահան՝ ԱԱՅԱԹ ՆՈՎԱՆ

«ԵՐԳՈՎ ԵԿԱՀ ՎՔՐՈՎ ԳՆԱՅ - ՍԻՐՈՎ ԵԿԱՀ ՍՈՒՐՈՎ ԳՆԱՅ»:

**«ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ»
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
ԱՄԵՆ Կիրակի
Երեկոյեան Ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէնտէյլի 380-րդ կայանից**

ՀԱՅՐԵՆԱՎԾՈՒԶ ԵՐԳԵՐՈՒ ՎԱՐՊԵՏԸ ԳԱՈՒԱՆ ՇԱՀԵՆ

Ազգային ժողովրդական երգարուեստի հնագոյն վարպետներու շնորհառաւատ հետեւորդներէն է գուսան շահէնը: Անոր հմայիչ արուեստար հինի ու նորի գեղեցիկ միաձուլման արտայատութիւն է: Ժողովրդական գուսանաւաշուղական շատ ու շատ ստեղծագործութիւններու հետ շահէնի երգերը նոյնապէս դարձած են հայ ժողովրդի երաժշտական կենցաղի անբաժանելի հատուածները:

Գուսան շահէնի երգերու ամենամեծ արժանիքը անմիջականութիւնն ու ջերմութիւնն ու զեղութիւնն է: Անոնք աչքի կը զարնեն իրենց բնական յուղականութեամբ, լայնաշունչ մեղեղիականութեամբ, պարզութեամբ:

Շահէնի երգերը զերծ են արհեստական ու բանագրասուիկ ելեւէջներէն, սերած են ժողովրդական-զեղջկական աւանդներէն եւ միաժամանակ անհատական ասեղդաման ասեղդաման ասեղդաման անոնց մէջ առկայ է ներգործութեան ուժը: Արձագանքելով մարդկային հոգիի տարբեր յուղումներուն, գուսանը կը գովերգէ զեղեցիկն ու վսեմը, բարին ու ազնիւը: Իր ժողովրդուրդին հետ միասին գուսան շահէն անցած է տառապանքի ծանր ճամաներով: Ան ականատես եղած է հայ ժողովրդի արդերքագործ ամենածանր ողբերգութիւններուն մկնալ ՄԵծ Եղենի օրերին:

Գաղթելով Արեւմտեան Հայաստանի նորաստական աստեղութիւնի կամաց արագագործ կը կատարէ իր հանրայացտ «Սամսայ Ծուռ» երգը՝ նուրիուած «Սամունցի Դաւիթ» կամաց ապագայի ծրագրին մէջ իրենց պատուաւոր տեղը կը գրաւեն այդ տարիներու շահէնի յօրինած երգերը՝ «Ալմաստը Կը Շողակ», «Կոլիսովական», «Հայաստանի Աղջիկները», «Եօթն Օր, Եօթ Գիշեր», եւայն:

1937 թուականին Շէն Շէնդունուի Հայաստանի նորաստեղութիւն երգի-պարի անսամբլը՝ որպէս մենակատար: Ան երախտագիտութեամբ կը խօսի այդ հիանալի անսամբլի թաթուլ Ալթունեանի մասին, որ ըլլալով անոր ուղղուցիչը, ճիշդողութիւն յառաջաւագ պարագայ ամենածանր ամենածանր անոնց մէջ իրենց պատուաւոր տեղը կը գաղացած անցնած է ամառ ճամանակուն մասին գուսան շահէն անցած է տառապանքի ծանր ճամաներով: Յաջու ազնիւը: Իր ժողովրդուրդին հետ միասին գուսան շահէն անցած է տառապանքի ծանր ճամաներով: Ան ականատես եղած է հայ ժողովրդի արդերքագործ ամենածանր ողբերգութիւններուն մկնալ ՄԵծ Եղենի օրերին:

1939 թուականին Մոսկուալի մէջ կայացած հայկական արուեստի տասնօրեակին, Շահէնի հարազատաները հանգրուած կը կատարէ իր հանրայացտ «Սամսայ Ծուռ» երգը՝ նուրիուած «Սամունցի Դաւիթ» կամաց ապագայի ծրագրին մէջ իրենց պատուաւոր տեղը կը գրաւեն այդ տարիներու շահէնի յօրինած երգերը՝ «Ալմաստը Կը Շողակ»», «Կոլիսովական», «Հայաստանի Աղջիկները», «Եօթն Օր, Եօթ Գիշեր», եւայն:

1945 թուականին Մոսկուալի մէջ կայացած հայկական արուեստի տասնօրեակին, Շահէնի մեծ յաջուրութեամբ կը կատարէ իր հանրայացտ «Սամսայ Ծուռ» երգը՝ նուրիուած «Սամունցի Դաւիթ» կամաց ապագայի ծրագրին մէջ: 1945 թուականի Մայիսին, Փաշիզի դէմ ժողովրդին տարած մեծ յաղթանակի տօնակատարութեան օրը, Մոսկուալի Կարմիր հրապարակին վրաց կը հնչէ հայ ժողովրդուրդի տարանդաւոր գուսանին ձանը, ուր ան կը կատարէ իր «Յաղթանակուվ Վերադարձի», «Մեր Քաջ Տիվիզիա» եւ «Մոսկուա» երգերը:

Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներուն Շահէնը գէնքնը ձեռքին կը պայքարի մեր երկիրը և անդաման Անդէն կը կորսնցնէ բոլոր հարազատաները, միայնակ իր վիրաւոր մօր հետ:

Ապագայ գուսանը ստիպուած կ'ըլլաց մտնել Ալեքսանդրապոլի ամերիկեան որբանոցը, ուր սակայն ան երկար չի մնար: Անոր մայրը իմանալով, որ շուտով որբանոցը Ամերիկա պիտի փոխադրուի, իր որդին որբանոցէն կը փախցնէ: Պատանին կը սկսի աշխատիլ, Հայոց Ալմաստը կը կատարէ աշխատիլ աշխատավորութիւններուն մրցանակաբաշխութեան հանդի

ԿՈՉ ԱՇԽԱՐՁԱՓԻՒՆ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆԸ

Տասնամերկների անդուր ու բազմապրավտուն աշխատանքով, միայնակ պայքարելով Ատրպէջանի եւ Նախիջեւանի իշխանութիւնների բազմաբնութ արհեստական խոչընդուների ու արգելքների, խորհրդացին Հայաստանում նախիջեւանեան ինդրի արծարծման փակ դաշտի դէմ, բազմաթիւ ու բազմաբովանդակ աշխատութիւններով առաջին անգամ՝ 80-90%-ով հայագիտութեանն եմ ներկայացրել հայ ժողովրդի նախիջեւանեան նիւթական մշակութիւն գրեթէ հայագիտական ողջ ժառանգութիւնը: Այժմ էլ արմանք-զարմանքով, պիտի ջանամ նախիջեւանեան կործանուած յուշարձանների վերաբերեալ միակ փաստավաւերագրական արխիւացին նիւթերն անկախ Հայաստանի պատկան մարմինների անմիտու անփոյթ վերաբերմունքներից, ակնյայտ եւ միտումնաւոր, կանխամտածուած դիրքորոշումներից պաշտպանել: Իրօք, որ շատ զարմանալի է: Այսպիսի վիճակի, թող թոյլ տրուի ասելու, որ միայն Հայաստանում կարելի է հանդիպել: Եւ սա այն դէպքում, երբ Ատրպէջանը պետականօրէն կանգ չառնելով որեւէ նիւթական միջոցների առաջ, վերջին 10-15 տարիններում ակտիւորէն ձեռնամուխ է եղել նաեւ այլ երկրների՝ մասնաւորապէս Ուաշինգտոնի, Լոնտոնի, Պետլինի, Անքարայի, Մուսկուլայի արխիւացին պահոցների Հայաստանին եւ Հայութեանը վերաբերող նիւթերի ոչ միայն անգիներէն (եւ այլ լեզուներով) հրատարակման ու բազմահատորներ կազմող տարողունակ ծրագրի իրականացմանը, այլեւ ամեն հարաւոր միջոցներ ձեռնարկում են դրանք նոյնիսկ Ատրպէջան տեղափոխելու համար:

2008թ. Ապրիլին ՀՀ վարչապետ Տ. Սարգսեանին իմ լուծ դիմումի հիմքով ՀՀ կառավարութեան 2008թ. Յուլիսի 17-ի թիւ 28068 յանձնաբարականով, ՀՀ մշակոյթի նախարարի 2008թ. Օգոստոսի 8-ի թիւ 507 Ա. հրամանով սկսուել է «Նախիջեւամնի պատմամշակութային յուշարձանների արխիւտի գնման-գնահատման գործընթացը»: Հրամանով ստեղծուած միջզերատեսչական մասնագիտական յանձնաժողովի նիստերի ընդունած սկզբունքների ու որոշումների հիման վրայ կազմուել է արխիւտի գնման նախահաշխուել համապատասխան հիմնաւորումներով ՀՀ մշակոյթի նախարարի ստորագրութեամբ որոշման նախագիծ է ներկայացուել ՀՀ կառավարութեան: Սակայն 2008թ.-ից այն զանազան պատճառաբանութիւններով ձգձգում է: Աւելին՝ հիմա էլ որոշ պատկան կազմակերպութիւններ էլ զանազան փաստաթղթեր ստեղծելով ջանուար են արժեքը կել եւ խոչընդոտել արխիւտային նիւթերի պետականացման գործընթացին (առաջիկայում մամուլում կը հրապարակեմ այդ փաստաթղթերի մի մասը, այդ խնդրով ՀՀ առաջին դէմքերին ս/թ. Հոկտեմբերի 10-ին ուղղուած իմ վերջին նամակը): Մի բան, որը գրեթէ չի տարբերուած նախիջեւաննեան յուշարձանների եղեռնապործութեան ատրպէջանական վանդալիզմից: Զի տարբերուած, քանզի երբ 1998-2006 թթ. Ատրպէջաննը պետականօրէն կործանում էր նախիջեւաննեան հայկական յուշարձանները, ևնց այդ տարիններին (2006թ.) էլ երեւանում՝ դեռեւս չպարզաբանուած հանգամանքներում ոչչացուեց ևնց այդ յուշարձանների վերբերեալ 1990թ. հայերէն, ուուսերէն եւ անգլերէն տպագրուած եւ տպարանում բանտուած իմ «Նախիջեւան. գիրք յուշարձանաց» մեծադիր ու մեծածաւալ (368 էջ) գրքի 30 հազար տպաքանակի 26 հազար պատրաստի օրինակները՝ պետութեանը հասցնելով բազմամիլիոն վնաս:

Հնդգծեմ, որ իմ արխիւը մասնաւոր սեփականութիւն է, որը բացառապէս ստեղծել եմ իմ անձնական միջոցներով՝ 1965-1987թթ. Նախիջեւանի Հանրապետութեան տարածքում պատմաճարտարապետական յուշարձանների գծուարին ու հազար ու մի փորձանքի ենթարկուելու հետազոտութիւններիս կատարման ընթացքում։ Այն Նախիջեւանի հայկական պատմաճարտարապետական յուշարձանների, այդ թւում նաև Զուղայի խաչքարերի վերաբերեալ աշխարհում միակ փաստավաւերագրական արխիւն է, որի նիւթեքը բացառապէս բնագրեր են։ Հնդ որում՝ արխիւում ընդգրկուած բոլոր յուշարձանները (բերդերից ու կամուրջներից բացի), ինչպէս քաջատեղեակ է նաև ընթերցողը, 1998-2006թթ. հիմնայատակ աւերուել ու ոչնչացուել են Ատրպէյճանի ու Նախիջեւանի իշխանութիւնների կողմից։

Արխիվը ընդգրկում է Նախիջեւանի վանքերի ու եկեղեցիների, բերդերի ու կամուրջների, վիճակի տապանաքարերի ու խաչքարերի եւ այլեւայլ յուշարձանների 3 եւ 4 եւ 6 եւ 6 չափերի ժապաւէն սեւանկարներ ու պողիտիւններ (սլայքներ), յուշարձանների հատակագծային չափագրութիւններ, վիճագրերի գրչանկարներ, բազմահազար լուսանկարներ եւ այլ նիւթեր, որոնք ամբողջովին ծրագրաւորուած են ցանկագրուած են:

Յատուկ ուղղում եմ ընդգծել, որ արխիտը, ինչպէս նշել եմ ՀՀ կառավարութեանն ուղղուած 2008թ. իմ դիմումում, նույիրատութիւն չեմ կարող անել, քանզի ախիւթց առաջացող գումարով (21 միլիոն դրամ) պէտք է հրատարակեմ Նախիջեւանի պատմութեան եւ մշակութի, սիւթական ժառանգութեան վերաբերեալ հրատարակման պատրաստի իմ հեղինակած 5-6 հատորները, իրականացնեմ Նախիջեւանի յուշարձանների վերաբերեալ «Բանտուած հայաշխարհ» 6 տեսափիլմերից կազմուած ֆիլմաշարի 2-6-րդ ֆիլմերը:

Վերոնշեալ գումարը ինձ եւ ինձ նման բազմահազար մարդկանց համար, անշուշտ, մեծ գումար է: Սակայն այն երբ համեմատում ես ՀՀ կառավարութեան կողմից պետպիտմէով զանազան ճանապարհորդութիւնների, պետական հիմնարկների թանկարժէք մեքենաների, անիմաստ շուռների կազմակերպման համար յատկացուող, հանրապետութեան գրեթէ բոլոր նախարարութիւնների կողմից պետական բազմամիլիոն միջոցների փոշիացման- յափշտակումների հետ, որը հանրայացտ է հանրութեանը, ապա, մեղմ ասած, կարող ես միմիայն զարմանք ապրել: Այնպէս որ, սոյն նամակ-կոչի հրապարակումից հետո վերոնշեալ արխիւի պետականացման համար հետայսու չեմ դիմելու ՀՀ պետական ոչ մի պատկան մարդկի:

ա/Ազգային ու գիտական, քաղաքական նշանակութիւն ունեցող այս արխիտեկտուրայի պետականացումը նախ եւ առաջ պէտք է, որ պետական

ՀԱՅՐԵՆԻՔՆ ԱՅԼՈՒՏՐԱՆՔ ԶՈՒՄԻ

ԱԱՄՈՒԷԼ ԿՈՍԵԱՆ

Մարդու իրաւունքների եւրոպական դատարանը (ՄԻԵԴ) բաւարարել է Հայաստանցի 17 ԵՀովայի վկաների Հայցն ընդդժմ Հայաստանի Հանրապետութեան: Աղանդաւորների բողոքը վերաբերել է ՀՀ զինուած ուժերում իրենց ծառայելուն, ինչը դժմ է Նրանց համոզմունքներին:

Միե՞՞-ը ՀՀ կառավարութեա-
նը պարտաւորեցրել է նրանցից
իւրաքանչիւրին վճարել 6.000-ական
եւրօ; Բացի դրամից՝ կառավարու-
թիւնը պարտաւոր է նրանց բոլո-
րին միասին վճարել 10000 եւրօ՝
դատական ծախսերը հոգալու հա-
մար; Երեւոյթը համարեա աննկատ
մնաց մեզանում՝ արժանանալով
ընդամենը մի քանի կիսաշշուկ
արձագանքների: Մինչդեռ այս վճի-
ռը շատ աւելի խնդրահարուց է եւ
լուրջ սպառնալիք է երկրի անվ-
տանգութեանը:

Եւրոպական արժէքները դաւանող-ները, խրախուսելով պառակտիչ կազմակերպութիւններ կայցագուցիչներին՝ ակամայ, իսկ գուցէ եւ գիտակցաբար, հանդէս են գալիս որպէս այդ արատաւոր ուսմունքի քարոզիչներ: Եհովականները, ներխուժելով ամենուր եւ աղանդի շարքերը համալրելու միջոցների մէջ ընտրութիւն չզնելով, շատերին են իրենց սարդոստացնը քաշել, եւ բացառուած չէ, որ նրանց զոհերի թւում լինեն տուեալ դատարանի դատաւորները եւս: Այլապէս ինչով կարելի է պայմանաւորել նման անպատասխանաւոր միջամտութիւնը ինքնիշխան երկիրներ քինզորներին, հաստատ իմանալով, որ իրենց վճռով կարող են խարխել երկրի ու ժողովրդի անվտանգութեան հիմքերը:

Այդ դատարանի դատաւոր-ներն, անկասկած, տեղեակ են, որ իրաւունքները նաեւ պարտականութիւններ են ենթագրում, որոնցից ամենակարեւորը երկրի պաշտպանութիւնն է: Եթէ եռովականները հրաժարում են գէնք կրելուց եւ զինուորական ծառայութիւնից, ապա ո՞ւմ հաշուին են փորձում ապահովել իրենց գոյութիւնը, չէ՞ որ պատերազմի դէպքում նրանց ճակատին գրուած չի լինելու, որ

Surp. p. 19

ՀՈՒԿԱՐՁԱՆ

ՈՒՍՈՒՑՉՎԱՊԵՏ ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆԻ

Սրտաբուխ նուերով գիրքն
օրինակ մը ստանալու
համար հեռաձայնել՝

(626) 797-7680 կամ

(818) 429-2322 բիւերում

Լաբակազմ, մաքուր տպագրութեամբ, 580 էցիր բաղկացող գիրը: Ժողովածուն լոյս ընծայուած է Թենիամին Ժամկոչեանի նախկին սաներուն կողմէ, որպէս երախտիքի տուրք անոր ծննդեան 115 ամեակի առիթով:

Յուշարձան ժողովածուն, նաև իր մէջ կ'ամփոփէ իրենց սիրեցիալ տնօրինին կրթական, ճանկավարժական, ազգային-մշակուրային, Պեյրութի Սահակեան վարժարանի կեն դարեայ կենսապատումը:

Յուշարձան ժողովածուն կը մատուցէ թենիամին Ժամկոշեանի ժամանակիցներուն յուշերու ծաղկաբաղլ:

ԿՈՉ ՍԱՐԱԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱԿԻ ՍԱՆ-ՍԱՆՈՒՅԻՆԵՐՈՒՆ

Բազմավաստակ տնօրէն ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԺԱՋԿՈՅԵԱՆԻ
սան-սանուիհիներէն անոնք որոնք Սահակեան Բարձրագոյն
Վարժարանի կապակցութեամբ լուսանկարներ ունին իրենց
մօտ, թող բարի ըլլան հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն:
(818) 429-2322 Տիկ. Վարդուիի Գազանճեան

Gun-n-tos 17

ԵՐԲԵՄՆ ԵՒ ԵՐԲԵՄՆ...

Երբեմն ականջ կը դնես խօսակցութեան: ...Ոչ, ըսել չեմ ուզեր թէ գաղտնաբար կ'ունկնդրես ուրիշին ըսածները: ...Հան կ'ուզեմ, թէ լուռ կը մնաս ու կը վայելես հոգիէդ ներս կատարող անոնց խօսակցութեանց արձագանգը... ժամերով, եւ չես ուզեր որ այդ խօսակցութիւնը ընդհատուի, որովհետեւ հաճոյք կ'առնես... թէկուզ որ այդ պարզապէս երեւակայութեան ապրում մընէ:

Երբեմն ներգործումներ կ'ապրիս... կ'այսպանես, խոստում կ'առնես, դէմքդ թերեւս արցունքով լեցուն... ապա յանկարծ կ'անդրադառնաս, որ առանձին ես: Յաւալի յիշատակ մըն էր, որ գալով խանգարեց քեզի, սիրտդ ճզմեց ու հեռացաւ: Երբեմն շատ կ'ուրախանաս եւ ուրախութեանդ մէջ իսկ ցաւ կը զգաս: Զարմանալի... որովհետեւ առանձին ուրախացար եւ չկար մէկը՝ ուրախութեանդ բաժնեկցող: Երբեմն շուրջդ կը գտնուին ցակացած անձերէդ շատեր, սակայն չես ուզեր ոչ մէկը տեսնել... կը փափարիս առանձնանալ:

Երբեմն կը շարունակես սիսալին մէջ մնալ... միայն հետաքրքրուելով թէ ի՞նչ կրնայ պատահի: Տարօրինակ է այդ վիճակին մէջ ընթացքդ շարունակես, երբ լաւ գիտես որ սիսալական ես:

Երբեմն անձ մը վնաս կը հասցնէ քեզի եւ դուն անմեղ սրտով կը նայիս իրեն ու կը ժապաս, ապա կը զարմանաս, թէ ուրկէ՞ ունիս այդ քաջութիւնը:

Երբեմն երազային վայրդ կը շինես աղիւս առ աղիւս եւ երբ դորդ աւարտես... անակնկալ վայրկեանի մը մէջ վայրդ կը թողնես ու կը հեռանաս:

Երբեմն ամէն ինչ կը ծախես արժանապատութեանդ սիրովն: Ուրիշներ զայն պարզ բան մը կը տեսնեն, կարեւոր չէ... դուն զայն արժանապատութիւն կը տեսնես:

Երբեմն կը ինդրաս, բայց սիրտդ քեզ լքողներուն հետ կ'ըլլայ:

Այն պահուն կը զգաս, թէ կեանքը անհամ է: Մինչեւ ե՞րբ պիտի յոզիս, երբ որ գիտես կեան-

քի դառնութիւնները:

Երբեմն կը փափաքիս արտայալութիւն քեզ յոդնեցնող գաղտնիքիդ մասին, լեզուիդ ծայրը կուզայ... սակայն ետ կը քաշես, տակաւին կը վախնաս... լուռթիւնը աւելի յարձար է քեզի, կը նախրնտրես մնալ գաղտնապահութեան հոլին մէջ:

Երբեմն սիրած անձիդ հետ կը ճամբորդես, սքանչելի պահեր կը վայելես, կ'ուրախանաս, կը ցատկուես, աշխարհը կը մոռնաս, կը զգաս թէ իր հետ ըլլալով ամէն ինչ շահած ես: Սակայն այդ շահէն ետք ամէն ինչ կը կորսնցնես, այդ պահուն անձ մը քեզ կը կանչէ... եւ երազդ վերջ կը գտնէ:

Երբեմն կը համբերես ամէնէն դժուարին պարագաներուն մէջ... մինչ ամէնէն պարզերուն մէջ ինքնինքդ տկար կը գտնես:

Երբեմն գրիչը կ'առնես ու կը գրես... մէկ կամ երկու օր ետք կը զարմանաս, թէ ինչպէ՞ս այս բոլորը գրած ես:

Երբեմն կը ցանկաս, որ ժամացոյին սլաքները դէպի ետ երթան, որպէսպի տեսնես կարօտցած անձերդ: Երբեմն կը կարօտնաս ու կը փնտուես սիրած անձերդ, գիտնալով որ իրենք քեզ չեն յիշեր:

Երբեմն աչքերդ կ'արցունքուին... կը ցաւիս ու կը յուսաս, որ մէկը գայ ու սրբէ տխուր արցունքդ:

Երբեմն կը ժամանաս, մինչ սիրտդ վախէն կը դողայ այդ թաքուն օտար վիճակին ազդեցութեան տակ:

Երբեմն բարձրաձայն կը պոռաս... սակայն կը գիտակցիս, թէ ոչ ոք քեզի կը լսէ:

Երբեմն ուրախութենէն կ'արտասուիս, թէեւ վաստահ ես որ սրտիդ մէջ տիրութիւնը կը բնակի:

Երբեմն կը քայլայուիս ցաւերէդ, կարօտէդ ու հոգերէդ... եւ ասով հանդերձ ոչ մէկ բան կ'արտայայտուիս: Երբեմն կ'ապրիս... թէեւ վաստահ ես որ շատ վաղուց հրաժեշտ տուած ես կեանքին:

ՓՓՓ

Տարօրինակ են այս «Երբեմն»ները... սակայն ամէն պարագայի մեր «Երբեմն»ներն են:

ԿՈՉ ԱՇԽԱՐԴԱՍՓԻՒՌ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆԸ

Շարումակուածէջ 15-էջ

Եւ կարեւոր նշանակութիւն ունենայ եւ ոչ թէ քաղաքական յանցաւոր անտարբերութիւն դրսեւորուի:

Բ/ Սոյն նամակ-կոչով պիտի ջանամ՝ ի հեծուկս պատկան մարձինների, այն դարձնել պետական սեփականութիւն: Այս առումով ակնկալում եմ աշխարհասփիւր հայութեան, հայկական բարեգործական հիմնադրամների, հայկական գործարար շրջանակների, ազգային կառուցների, անհատ մեկենասների, աշխատաւորական կոլեկտիւնների, ուսանողութեան, Նախիջեւանի պատմութեան եւ մշակոյթի, պատմաքաղաքական խնդիրներով շահագրգուռած պետական եւ ոչ պետական կազմակերպութիւնների դրամական աջակցութիւնները:

Գ/ Արդիիւի պետականացման գործընթացի բոլոր փաստաթղթերը եւ նուիրատունների ցանկը հրատարակուելու է առանձին գրքոյկով: Այդ իսկ պատճառով խնդրում է բոլոր նուիրատուններին փոխանցումները կատարելիս ամբողջութեամբ նշեն իրենց անունազանցներն ու կազմակերպութիւնների անունումները եւ կատարեն «Նախիջեւանի արխիւրին» նշումը:

Դ/ Յարգարժան բարեկամներ, կարեւորէք այս խնդրանքս եւ հնարաւորութիւնների սահմաններում Ձեր դրամական աջակցութիւնները փոխանցէք հետեւեալ հաշուեհամարին:

ԱՄՆ-ի դուլարով.

BENEFICIARY AYVAZYAN ARGAM ACC; 2470100116060100

BENEFICIARYS BANK ARDSHININVESTBANK« ARMENIA

SWIFT Code: ASHBAM22

INTERMEDIARY BANK CORR© ACCOUNT: No© 36209105 with CITIBANK, NEW YORK SWIFT Code: CITIUS33

Եւրոյով.

Correspondent Bank: DEUTSCHE BANK AG FRANKFURT, GERMANY

SWIFT: DEUTDEFF

Beneficiary Bank: ANELIK BANK CJSC BAGHRAMYAN BRANCH YEREVAN, ARMENIA SWIFT: ANIKAM22

Beneficiary: Ayvazyan Argam

Beneficiary Account: 11800046484200

Լրացուցիչ տեղեկութիւնների համար կարելի է կապ պահանակել. Հեռ. 091 78-80-33, E-mail. argamaivazian @ aol. com

ԱՐԳԱՄԱՑՎԱԶԵԱՆ

Հայագետ-մախիցեանագիտ, ՀՀ նախագահի մրցանակարաշխութեան հումանիտար գիտութիւնների բնագաւառի 2010թ. մրցանակակիր

Statement of Ownership, Management, and Circulation (All Periodicals Publications Except Requester Publications)					
1. Publication Name	2. Publication No. (Enter)	3. Filing Date	4. Number of Issues Published Annually	5. Annual Subscription Price	6. Address of Publisher (Street, city, county, state, and ZIP or Post Code)
MASSIS WEEKLY	0 6 6 7 3 1 0	12-30-12	50	\$50	1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104
WEEKLY, except two weeks in August					
F. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (not printed) (Street, city, county, state, and ZIP or Post Code)					Contact Person
1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104					Telephone (Include area code) 1626 797-7680
G. Complete Mailing Address of Headquaters or General Business Office of Publisher (Not printed)					
1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104					
H. Full Name and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not enter name listed)					
DR. RUSNAG KAZANJIAN 1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104					
I. Managing Editor (Name and complete mailing address)					
VAHN KAZANJIAN 1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104					
J. Total Number of Copies (Not greater than)	3,500	3,500			
K. Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above non-residential rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	123	123			
(1)					
(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above non-residential rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	383	383			
(3) Paid Distribution Outside the Mail Including Sales Through Dealers and Vendors, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS	2,400	2,400			
(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g. First-Class Mail)	66	66			
L. Total Paid Distribution (Sum of 15b, 15c, 15d, and 15e)	2,972	2,972			
M. Free or Nominal Rate Outside-County Copies Included on PS Form 3541	40	40			
(1)					
(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	35	35			
(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g. First-Class Mail)	300	300			
(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Circles or other relevant)					
N. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15c and 15e)	375	375			
O. Total Circulation (Sum of 15c and 15d)	3,347	3,347			
P. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page #3))	153	153			
Q. Total (Sum of 15c and 15d)	3,500	3,500			
R. Percent Paid (15c divided by 15c times 100)					

ՍԱՇԱՋ

ՎԱՐԴԴՔԱԿԻ ԿԻՒԼՊԻՆԿ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Խոր ցաւով կը գուժենք մեր ամուսին, հօր, մեծ հօր, եղբօր, մօր եղբօր եւ հարազատին՝ ՎԱՐԴԴՔԱԿԻ ԿԻՒԼՊԻՆԿ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ-ի անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Ուրեաթ, 7 Դեկտեմբեր 2012-ին:

Սպակիրներ՝

Տիկին Լիզէթ Կիրակոսեան (Դանիա)

Տիար Պետրոս Կիրակոսեան (Շուշի)

Տիար Յակոբ Կիրակոսեան (Դանիա)

Տէր եւ տիկին Ալեքս եւ Գարոլ Ռոստոմեան եւ զաւակունք (Դանիա)

Տէր եւ տիկին Մարուն եւ Գարոլ Շաթաթ եւ զաւակունք

Տէր եւ տիկին Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեան (Ամերիկա)

Տէր եւ տիկին Ռաֆֆի եւ Սիլվա Եփրեմեան (Ամերիկա)

Տէր եւ տիկին Ռաֆֆի Կիրակոսեան (Ամերիկա)

Տիկին Սօսի Կիրակոսեան եւ զաւակունք (Դանիա)

Տիար Արշակ Կիրակոսեան

Տիար Յարութ Կիրակոսեան եւ զաւակունք

Տիար Ժողէթ Կետիկեան եւ զաւակունք

Տէր եւ տիկին Վարդան եւ Նաթալի Կետիկեան

եւ համայն Կիրակոսեան, Ռոստոմեան, Շաթաթ, Կետիկեան

ընտանիքներ եւ ազգականներ կը գուժեն իրենց

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Շաթաթ, 15 Դեկտեմբեր 2012-ին, կէսօրուան ժամը 12:00-ին, Կլան Սաքսը Գյաքը եկեղեցւոյ մէջ, Դանիա:

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴԴՔԱԿԻ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Տէր եւ Տիկ. Պօղոս Մարգարեան իրենց խորազգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ հարազատներուն, յատկապէս եղբօր Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր Կիրակոսեանին:

Առ այդ \$50 կը նուիրեն «Մասիս»ի ֆոնտին:

ՀԱՃՆՈՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԿՐԹԱՆՊԱՍՏ ՀԱՃՆՅՑԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

Հաճնոյ Հայրենակցական Միութիւնը յառաջիկայ տարեշրջանին համար կրթանպաստ պիտի տրամադրէ միջնակարգ, երկրորդական եւ համալսարանական ուսման հետեւողներուն: Դիմողները պէտք է ըլլան հանրնցի ծնողներու զաւակ եւ շարադրութիւն մը կցեն իրենց յառաջիկայ ծրագիրներու մասին:

Թեկնածուներէն կը խնդրուի մեզի հետ հաղորդակցիլ հետեւեալ էլեկտրոնային հասցեն՝ unionofhadjin@gmail.com

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐՈՒ ԳԱՍՅՈՂ
ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինկսի գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջարուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սխտեն:

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝

\$ 400

Long Weekend-ների համար՝

\$ 500

Մէկ շաբաթուայ համար՝

\$ 675

Մէկ ամսուայ համար՝

\$ 1450

Մանրամասների համար հեռածայնել՝
(818) 246-0125

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹ

ՀՄԱՅՅԵԱԿ (ՄԱՅՔ) ԳՈՆԵԱՆԻ (կրտսեր որդին Վարդան եւ Արաքսի Գոնսուրուծեանների) մահուան տխուր առիթով՝ խորապէս կը ցաւակցինք իր զաւակներուն, եղբօրը՝ Յովհաննէս Գոնսուրուծեանի մահմիկին՝ Բաբեկն Պոյածեանին, (Պէլըութ) եւ իրեն ընտանիքներուն, ինչպէս նաև համայն ազգականներուն եւ բարեկամներուն: Խոհուն եւ ինքնատիպ անձնաւորութեան, ջերմ հոգու տէր ազգականի լիշտակը միշտ վառ պիտի մնայ մեր սրտերում:

Զարմուհիները՝

Եսթէր Բաստրմաճեան

Ելիզապէթ Վարդանեան եւ Վաղարշակ եւ Արթուր

Սօսի Մանջիկեան եւ Սեղբարկ Դաւիթ եւ Ճէք

Այս տխուր առիթով հանգուցեալի վարմուհիները \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՀԱՅՐԵՆԻՔՆ ԱՅԼՇՆՏՐԱՆՔ ՉՈՒՆԻ

Շարունակուածէջ 15-էն

Եհովական են: Գուցէ Միե՞՞՞-ի դա-

տաւորները երկրագնդի վրայ գի-

տեն այն տարածքների տեղը, որ-

տեղ բացառուած են պատերազմնե-

րը, եւ ուրեմն պէտք չէ մէկից

պաշտպանուել ու զէնք կրել: Այդ

դէպուում աւելի արդարացի կը

լինէր պատերազմական վիճակուած

գտնուող երկրին տուգաններու փոխա-

րէն եհովականներին այդ տարածք-

ներ գործուղել: Բանն այն է, որ

Եհովայի վկանները, հաշուի առնե-

րով իրենց կրօնական համոզուունք-

ները, դիմել էին ՀՀ իշխանութիւն-

ներին՝ խնդրելով կիրառել 2004թ.

ընդունուած «Ալլընտրանքային ծա-

ռայութեան մասին» օրէնքը, քանի

որ իրենք չեն կարող զէնք կրել:

Ընդառաջելով, պատկան մարմին-

ները նրանց տեղաբաշխել են ՀՀ

ԶՈՒ տարբեր ստորաբաժանուածնե-

րում, որոնք առնչութիւն չունեն

զէնք ու զինամթերքի հետ:

Սակայն մէկ տարի անց՝ 2005

թ., Եհովայի վկանները յայտարա-

րել են, որ այդ հաստատութիւննե-

րը նոյնպէս գտնուում էն ՀՀ գին-

ուած ուժերի վերահսկողութեան

տակ, ուստի կրկին անհնար են

համարուած իրենց յետագայ ծառա-

յութիւնը: Միե՞՞-ը, առաջնորդ-

ուելով խղճի ազատութեան մասին

հոչակագրի դրութները ըլ: Ինչ-

պէս հայրենիքին այլընարանք չի

կարող լինել, նոյնպէս սուրբ ու

եղակի պարտաւորութիւնն է նրա

պաշտպանութիւնը:

Օրէնքի առջեւ բոլորի հաւասար

լինելու սկզբունքը: Հայ ժողովուր-

դի միշտ էլ ձգուել է եւրոպա, դէպի

եւրոպական արժէքներ, ինչը պաշ-

մանաւորուած է հայերի մշակու-

թային ու հոգեւոր դաստիարակու-

թեամբ եւ աւանդութներով:

Սակայն ինչպէս եւ միւս եւրո-

պական տէրութիւնները, Հայաս-

տանն էլ իր ազգային շահերն ունի

եւ պարտաւոր է առաջնորդուուկ,

այդ շահերի թելադրանքով: Բնա-

կանաբար, «ոչ պատերազմ, ոչ

խաղաղական» կարգավիճակուած

յայտնուած երկիրը չի կարող իրեն

շուայութիւն թոյլ տալ՝ հանդուր-

ժելու եհովական քմահաճուքները,

ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐՈՎԱԿԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՐԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԸ՝ ՈՍԿԵ ՄԵՏԱԼԱԿԻՐ

Աւարտուել է կալինինգրադում ընթացող բոնցքամարտի եւրոպայի 19-22 տարեկանների առաջնութիւնը, որին մասնակցում էր նաև Հայաստանի հաւաքականը:

49 կգ քաշային կարգի եզրափակիչում, կորիւն Սողոմոնեանը 11:10 հաշուով յաղթանակ տօնեց իրանտացի բոնցքամարտիկ Հիւգ Մայքեսի նկատմամբ եւ հռչակուեց եւրոպայի ախոյեան:

56 կգ քաշային Արաւ Աւագյանը Հայաստանի համար նուածեց արծաթի մետալ: Եզրափակիչում հայ բոնցքամարտիկը պարտուեց ոռուսաստանցի Վլադիմիր Նիկիտինին:

52 կգ քաշային Նարեկ Արքարեանը բաւարարուեց պրոնդէ մետալով: Հայաստանի ներկայացուցիչը կիսաեզրափակիչում 10:23 հաշուով պարտուեց ոռուսաստանցի Վասիլի Վետկինին:

ԱՐԹՈՒՐ ԱԲՐԱՅԱՍԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՑ ՏԻՏՈՆԸ

Գերմանիան ներկայացնող Արթուր Աբրահամը պաշտպանեց պրոֆեսիոնալ բոնցքամարտի սուլքեր միջին քաշային կարգում WBO վարկածով աշխարհի ախոյեանի տիտղոսը:

Դեկտեմբերի 15-ին Գերմանիայի Նիւրնբերգ քաղաքում կայացած մենամարտում 32-ամեաց Աբրահամը տեխնիկական նոկատուով առաւելութեան հասաւ աշխարհի ախոյեանի յաւակնորդ, ֆրանսացի Մեհդի Բուադլայի նկատմամբ: Մենամարտն աւարտուեց 8-րդ ռառունդում:

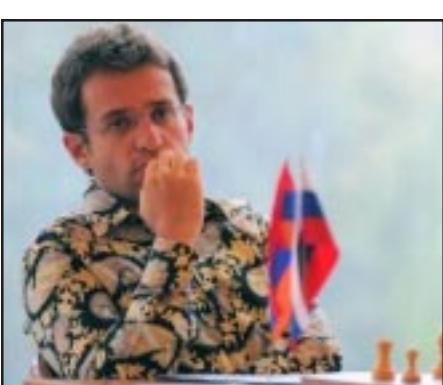
1-4-րդ ռառունդներում ֆրանսացին բաւական ակտիւ էր եւ գրեթէ չէր զիջում Աբրահամին, սակայն հայ բոնցքամարտիկն աստիճանաբար տիրեց նախաձեռնութեանը: Բուադլան մի քանի ուժգին հարուածներ բաց թողեց եւ ստացաւ դէմքի վնասուածք, որի պատճառով մըցավարն 8-րդ ռառունդում դադարեցրեց մենամարտը՝ յաղթանակը շնորհելով Աբրահամին:

Արթուր Աբրահամն առաջին անգամ պաշտպանեց գերմանացի Ռոբերտ Շտիգլիցից իւլած WBO վարկածով ախոյեանութեան գօտին:

ԼԵՒՈՆ ԱՐՈՆԵԱՆՆ ԱՌԱՋԻՒՆՆ Է ԿՈՅՐ ՇԱԽՄԱՏՈՒՄ

Զինաստանում աւարտուել է Համաշխարհային մասաւոր խաղերը: Կոյր շախմատի մրցաշարում, Հայաստանի առաջատար շախմատիստ Լեւոն Արոնեանը վաստակեց 5.5 միաւոր եւ արժանացաւ յաղթողի կոչմանը: Հայ գրումաստերը կէս միաւոր աւելին վաստակեց ԱՄՆ-ը ներկայացնող Հիկարու Նակամուրայից:

Ցաւելենք, որ կանանց կոյր շախմատին մասնակցում էր էլինա Դանիէլեանը, ով վաստակելով 3.5 միաւոր՝ կիսեց 7-11 հորիզոնականները: Առաջին տեղը զբաղեցրեց Հոռլ Իֆանը (6 մ.):

ՖԻՖԱ. ԴԱՅԱՍԱՆԸ ԲԱՐԵԼԱՒԷԼ Է ԴԻՐՔԸ

ՖիֆԱ-ի դասակարգման աղիւսակում փուտպոլի Հայաստանի ազգային հաւաքականը յառաջադիմել է 7 աստիճան: Դեկտեմբերի 19-ին Հարապարակուած աղիւսակում վարդան Մինասեանի խումբը 457 միաւորով զբաղեցնում է 75-րդ տեղը:

Առաջատարն աշխարհի եւ եւրոպայի ախոյեան Սպանիայի հաւաքականն է: Գերմանիան երկրորդն է, Արմենիանան եզրափակում է լաւագոյն եռեակը:

Աշխարհի 2014 թ. առաջնութեան ընտրական փուլում Հայաստանի հաւաքականի մըցակիցներ իտալիան զբաղեցնում է չորրորդ տեղը, Դանիան՝ 23-րդ, Չեխիան՝ 29-րդ, Պուլկարիան՝ 50-րդ, իսկ Մալթան՝ 146-րդ:

ՖիֆԱ. վարկանիշային աղիւսակ

1. Սպանիա	-	1606 միաւոր
2. Գերմանիա	-	1437
3. Արմենիա	-	11290
4. Իտալիա	-	1165
5. Գուլումպիա	-	1164
6. Անգլիա	-	1151
7. Պորտուգալիա	-	1144
8. Հոլանդա	-	1124
9. Ռուսաստան	-	1070
10. Խրուաթիա	-	1064
23. Դանիա	-	8210
29. Չեխիա	-	7816
50. Պուլկարիա	-	585
73. Վրաստան	-	481
75. Հայաստան	-	457
128. Ասրաքյան	-	277
146. Մալթա	-	178

LIQUIDATION SALE!

Gianni Ladies Fashion
LATEST EUROPEAN STYLES

50-75% OFF ENTIRE STORE

**Everyday Dresses • Evening Gowns
Accessories • Shoes • Belts**

**Store Closing...
Everything Must Go!**

6412 Hollywood Blvd.
Los Angeles, CA 90028
(323) 462-2090